

ARKITEKTURPEDAGOGIK

ETT VIKTIGT LÄROÄMNE SOM SÖKER SIN HEMVIST

När de nya läroplanerna för teknikämnet i grundskolan och på gymnasiet trädde i kraft 2011 fanns Arkitektur och samhällsplanering i läroplanen, fördelat på tre 100-poängskurser. "Hållbart samhällsbyggande" och "Arkitektur hus" är obligatoriska inom inriktningen "Samhällsbyggande och miljö". "Arkitektur rum" är en valbar kurs. Nu behövs det lärarkompetens i arkitektur! Det som var lite förvånande var att statsmakten inte satsar en krona på utbildning av lärare i arkitektur, samtidigt som man kräver lärarlegitimation för att få undervisa.

Suzanne de Laval, Arkitekt SAR/MSA, tekn.dr i Arkitektur, arbetar som expert och forskare i Arkitekturanalys Sthlm AB. Ordförande i ARKiS, arbetsgruppen för arkitektur i skolan inom Sveriges Arkitekter. Driver en blogg/hemsida www.arkitekturpedagogen.se

suzanne.delaval@arkitekturanalys.se

Att verka för kompetenshöjning inom gymnasieskolans lärarkår – alternativt pedagogikutveckla arkitekter är en av ARKiS viktigaste frågor. ARKiS arbetsgruppen för arkitektur i skolan är en arbetsgrupp inom Sveriges Arkitekter. ARKiS är en grupp av experter som arbetar med arkitektur och barn och unga på olika sätt och har ett stort nätverk inom Sverige och även internationellt. ARKiS har funnits i över 30 år, ursprungligen som en arbetsgrupp inom SAR och vi hette då Skolgruppen.

ARKiS mål att arkitekturpedagog ska vara en yrkestitel som står för en kunskap om såväl arkitektur som pedagogik och vi ser att det behöver skapas möjligheter att utbilda sig till arkitekturpedagog.

ARKiS har under åren försökt få fram universitetsutbildning, enstaka kurser och mastersprogram på flera högskolor runt om i landet, men vi har inte gått i mål ännu. På KTH kan det möjligen nu vara på gång.

ARKiS arbetar också för att få in barnperspektivet i planeringen, inte minst genom barnkonsekvensanalyser. Barn och unga kan vara delaktiga i planering och medverka utifrån sina förutsättningar. Boverket och Trafikverket publice-

rade nyligen en dokumentation av ett stort samarbete med sex kommuner kring barns deltagande i planeringen. "Det är viktigt att det är på riktigt!" Rapporten är i fyra delar och mycket intressant och omfattande. Ett annat samverkansprojekt som medlemmar i vår grupp deltagit i är ett EU-projekt, ett nordiskt samarbete REBUS "Resan till en bättre skolmiljö". I det projektet har en rad skolor i Sverige, Norge och Danmark arbetat parallellt med förnyelse av sin skolmiljö och man har dokumenterat arbetet och sammanställt en guideline för hur man kan arbeta på detta sätt.

Aktuellt just nu är UIA Golden Cubes Awards, ett internationellt pris för fina insatser inom arkitekturpedagogik. I den förra omgången av Golden Cubes Awards deltog 18 länder och nominerade 50 förslag med intressanta aktiviteter. Allt som allt nåddes 375 000 barn runt om i världen av de verksamheter som presenterades i tävlingen, men då räknar vi inte alla barn som nåddes av Finlands och Schweiz bidrag. Deras läromedel distribuerades till alla skolor i deras respektive länder. Hela dokumentationen av denna tävling finns utlagd på Arkitektur- och designcentrums hemsida. Vi hoppas nu på stort deltagande från Sverige i den nya omgång som pågår. Sista dag för inlämning av förslag är den 15 januari 2014.

Några av medlemmarna i ARKiS har författat läromedel och böcker om arkitektur i skolan. Jag själv har skrivit boken "Arkitektur i skolan – För att se världen med nya ögon". Laila Reppen har tillsammans med Cecilia Björk och Lars Nordling skapat den mycket framgångsrika läroboken "Så byggdes staden" – en veritabel kioskvältare, nu i en tredje uppdaterad upplaga. Jag har tillsammans med Laila Reppen och Cecilia Björk nyligen skapat en lärarhandledning till samma bok. Ulrika Lundquist, tidigare ARKiS-arbetsgruppsmedlem har skrivit en lärobok för gymnasiet "Arkitektur och samhällsbygge – om stadsstudier." Mie Svennberg

har tillsammans med Mania Teimouri skrivit en bok "Barns rätt till staden – Om arkitekturpedagogik som demokratisk metod i Göteborg."

Vem som vill kan ansluta sig till ARKiS nätverk, man behöver inte vara medlem i Sveriges Arkitekter. Man går in på ARKiS hemsida och anmäler sig, det kostar ingenting. Sedan får man mailutskick varje gång ARKiS hemsida uppdateras.

Arkitekturpedagogen.se är en hemsida/blogg som jag personligen driver. Där har jag samlat en mängd läromedel, böcker, forskning, länkar till hela världens institutioner och samman slutningar som arbetar med arkitektur i skolan. Där finns också länkar till sajter som handlar om barns deltagande i planeringen, och barnkonsekvensanalyser. Arkitekturpedagogen finns också på Facebook.

Suzanne de Laval

Referenslitteratur:

Cecilia Björk, Lars Nordling & Laila Reppen, (2000, 2008) 2012, Så byggdes staden, Svensk Byggtjänst, Stockholm.

Cecilia Björk, Suzanne de Laval & Laila Reppen, 2012, Lärarhandledning till boken Så byggdes staden", Svensk Byggtjänst.

Suzanne de Laval, 2007, Arkitektur i skolan – För att se världen med nya ögon, Arkitekturanalys, Stockholm.

Ulrika Lundquist, 2006, Arkitektur och samhällsbygge – om stadsstudier, Göteborgs Stad, Göteborg.

Mie Svennberg & Mania Teimouri, 2010, Barns rätt till staden Om arkitekturpedagogik som demokratisk metod i Göteborg, Göteborg Stad och Movium, Göteborg.

Länkar:

www.arkitekt.se/arkis

www.arkitekturpedagogen.se,

www.facebook.com/arkitekturpedagogen

http://www.arkdes.se/arkitektur_ung/golden_cubes_awards

<http://www.trafikverket.se/Foretag/Planera-och-utreda/Samhallsplanering/Tatort/Barn-och-unga-i-samhallsplaneringen>

<http://www.rebussite.eu>